

Rätt till heltid vid upphandling, svar på motion (V)

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen besvaras med hänvisning till att Kommunförvaltningen delar motionens intention, med förtydligandet att kravet på rätt till heltid enbart bör ställas inom upphandlingsområden där det är relevant, där andra mål för kommunen inte påverkas negativt samt där det kan ske inom avsatta medel.

Ärende

Motionärerna föreslår att:

- Linköpings kommun vid framtida tjänsteupphandlingar ställer krav på att personalen skall erbjudas heltidsanställningar exempelvis i upphandlingar av städning, vaktmästeri eller andra tillämpliga områden.

Kommunledningsförvaltningen kan konstatera att det ur ett juridiskt perspektiv är tillåtet att ställa krav på rätt till heltid så länge kravet är lämpligt/proportionerligt i förhållande till det som ska upphandlas. Vidare står det i Linköpings kommuns styrdokument avseende upphandling att kommunen ska ta hänsyn till socialt hållbar utveckling när upphandlingens art motiverar detta samt att kommunen ska underlätta för de mindre företagens deltagande i upphandlingar.

Detta innebär att det inom varje enskilt upphandlingsområde behöver analyseras om krav på rätt till heltid ska ställas. Exempelvis bör det tittas på i vilken grad kravet är relevant (förekommer oönskad deltid inom branschen), missgynnar små företag eller är kostnadsdrivande.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Rätt till deltid vid upphandling, svar på motion (V), 2018-08-27

Bakgrund

Motionärerna föreslår att:

- Linköpings kommun vid framtida tjänsteupphandlingar ställer krav på att personalen skall erbjudas heltidsanställningar exempelvis i upphandlingar av städning, vaktmästeri eller andra tillämpliga områden.

Juridiska förutsättningar

Frågan om huruvida en upphandlande myndighet får ställa krav på att en leverantör ska erbjuda sina anställda heltidsanställningar är inte reglerat i lag. Därför får den frågan avgöras med ledning av de grundläggande upphandlingsprinciperna, i synnerhet proportionalitetsprincipen. Proportionalitetsprincipen innebär att kraven och villkoren i upphandlingen ska stå i rimlig proportion till det som upphandlas, och att de åtgärder som den upphandlande myndigheten genomför inte får gå utöver vad som är nödvändigt för den aktuella upphandlingen.

En bedömning av kravets lämplighet/proportionalitet behöver därför göras i varje enskild upphandling.

Linköpings kommuns styrande dokument

I kommunens upphandlings- och inköspolicyn framgår det bland annat att:

- kommunen ska ta ansvar för en socialt hållbar utveckling när upphandlingens art motiverar detta
- kommunen ska tillvarata och vårda konkurrensen på de aktuella upphandlingsmarknaderna vilket bland annat innebär att underlätta för de mindre företagens deltagande.

I kommunens upphandlings- och inkösriktlinjerna framgår det bland annat att:

- ”... En mångfald av leverantörer, varor och tjänster behövs för att skapa en väl fungerande konkurrens. Det gäller att skapa tillräckligt attraktiva upphandlingar som såväl stora som små företag vill och kan lämna anbud i.”
- ”Kommunen ska genom att ställa krav vid sina inköp bidra till ett hållbart samhälle. Detta ska ingå som en naturlig del i varje upphandling. I hållbar upphandling ingår att ta hänsyn till flera perspektiv såsom tillgänglighetskrav, hållbarhetskriterier, att beakta frågor om etisk handel och företags sociala ansvar.”

I de nya upphandlings- och inkösrutinerna framgår det bland annat:

- ”För att tillvarata och vårda konkurrensen på aktuella upphandlingsmarknader bör kommunen se till att inte i onödan ställa krav som gör det svårare för vissa företag att lämna anbud.”

Utifrån Linköpings kommuns styrdokument avseende upphandling så ska kommunen ta hänsyn till socialt hållbar utveckling när upphandlingens art motiverar detta. Samtidigt ska kommunen underlätta för de mindre företagens deltagande i upphandlingar. Risken med att ställa krav på rätt till heltid är dock att mindre företag får svårare att konkurrera på grund av ökade personalkostnader.

Utifrån ovan behöver ett krav på rätt till heltid analyseras inom varje enskilt upphandlingsområde. Exempelvis bör det tittas på i vilken grad kravet är relevant (förekommer oönskad deltid inom branschen), missgynnar små företag eller är kostnadsdrivande.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns risk att krav på rätt till heltid fördyrar kommunens upphandlingar då kravet dels kan påverka antalet företag som anser att det är möjligt att leva upp till kravet och dels kan resultera i dyrare anbud på grund av att svårare att anbudsgivaren får svårare att utforma en effektiv organisation. I vilken utsträckning det är kostnadsdrivande är dock mycket svårt att bedöma.

Kommunala mål

Av kommunfullmäktiges övergripande mål bidrar aktuell motion till mål 9. *En kommun med bra arbetsvillkor.*

I kommunens upphandlings- och inköspolicyn framgår det bland annat att kommunen ska ta ansvar för en socialt hållbar utveckling när upphandlingens art motiverar detta.

Jämställdhet

Ärendet torde förbättra arbetsvillkoren för främst branscher som är kvinnodominerade där ofrivillig deltid i första hand förekommer.

Samråd

Samråd har skett med Omsorgs- och äldreförvaltningen, Utbildningsförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är ej påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikael Borin

Beslutet skickas till:
Motionären
Kommunfullmäktige